

Králik, Jozef, Jakubovič, Daniel: Finančné právo

1. vyd. Bratislava: Veda, vydavateľstvo SAV, 2004. 728 s. ISBN 80-224-0804-2

Olga Matějčková*

Nejnovejší publikace z dílny prof. Králíka provádí zájemce o slovenské finanční právo všemi zákoutími tohoto dosud nekodifikovaného oboru. Úctyhodná šíře záběru a tomu odpovídající rozsah práce svědčí o bohatých pedagogických zkušenostech autora, který tentokrát přizval ke spolupráci na díle odborníka na právo obchodní.

Akademickým domovem obou autorů je Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislavě, katedra finančního, obchodního a hospodářského práva. Učební text proto vystavěli nejen na tradičním veřejnoprávním základě, ale zvolili po mém soudu modernější a potřebnější přístup: do výkladu zakomponovali ty části z oboru obchodního práva, které s finančním právem bezprostředně souvisejí.

První z devíti kapitol je seznámením s pojmem financí a s jejich funkcí a vysvětlením fungování finančních vztahů. Je zde nastíněna vnitřní diferenciacie vědního oboru, představena soustava finančně právních orgánů a systém finanční kontroly. Samozřejmou součástí kapitoly je definování základních pojmů – finanční právo, finanční soustava apod., kterým je dále v textu věnována podrobná pozornost.

Druhá kapitola je věnována právu rozpočtovému jak na úrovni státu, tak v podmínkách územní samosprávy, tedy obcí a „vyšších územních celků“. Toto delší a formálně jistě správné označení pro kraje je důsledně používáno v celém učebním textu; přiklonila bych se však spíše k aktuálnímu označení „kraj“, což míním jako námět pro příští vydání knihy. V následující kapitole o celním právu mě zaujaly poznámky k etymologickému vývoji pojmu „mýto“. Ostatně bohatý poznámkový aparát této knihy je přesně tím, čím být má – rozcestníkem ukazujícím souvislosti, průhledem do příbuzných právních odvětví i vodítkem ke konkrétním ustanovením právních předpisů, které nejsou ve vlastním textu neúčelně opisovány, ale skutečně vysvětlovány. Mimochodem přehled bezmála stovky relevantních právních předpisů v závěru práce pokládám rovněž za nesmírně užitečný. Na tomtéž místě naopak postrádám tradiční věcný rejstřík.

Náplní čtvrté kapitoly je výklad normativní právní úpravy finančního hospodaření státních podniků, rozpočtových a příspěvkových organizací a pátá, nejrozsáhlejší kapitola, představuje komplexní pohled na právo finančního trhu. „Příbuznost“ finančního a obchodního práva je zde patrná například ve výkla-

du o komerčních bankách, který zahrnuje i pojednání o některých obchodněprávních smlouvách: úvěrové, o běžném účtu apod. Devizové právo je vyloženo samostatně v šesté kapitole.

Ta následující, nazvaná „Dane a poplatky“, není již jen výkladem finančního práva, ale dokonce společensko-ekonomickou analýzou. Tato část studijní pomůcky ke studentům promlouvá nejen didakticky vhodným rozvržením látky; přehled pojmů následovaný podrobným výkladem je pravidlem v celém díle, stejně jako výrazné členění textu, hravě ozvláštňeného rozličnými grafickými symboly ruček, šipek, karetních barev apod. Zřejmým autorovým cílem nebylo jen to, aby se studenti vyznali v problematice daňového práva, ale především, aby pochopili jeho smysl. Kromě zdařilých definic pojmu daň se tak seznámíme i s autorovým pohledem na daňovou morálku a daňový únik, přičemž nechybí rozbor vývoje tzv. černé ekonomiky na Slovensku či klasifikace „daňových rájů“. Reflexe aktuální politické situace na Slovensku dovolila autorovi formulovat na str. 458 následující vizi: „Zdá sa, že postupné zavádzanie jednotlivých reformných prvkov daňovú sústavu SR urobí prehľadnejšou, zrozumiteľnejšou, jasnejšou a daňovo-právny proces lacnejším. Možno tiež očakávať, že slovenský model daňovej sústavy sa stane vzorom pre celú EÚ, pretože svojou racionalitou umožní pravdepodobne eliminovať daňové úniky na minimálnu možnú hranicu, čím sa pre modernú ekonomiku stanú únosnejšími.“ Problematiky evropského práva se týká též následující kapitola, když popisuje hospodaření Strukturálních fondů EU, Kohezního fondu i tzv. komunitních iniciativ Interreg III, Equal, Leader+ a Urban II. Poslední kapitola práce seznamuje čtenáře s možnými následky porušení povinností stanovených finančněprávními normami.

Finančné právo autorského kolektivu Králik – Jakubovič je podle mě vyčerpávajícím přehledem dynamického oboru a zároveň přesvědčivým pozváním k jeho studiu. Přestože ve finančním právu není nouze o překotné změny právních předpisů, což s sebou nese (nejen) terminologické zmatky, autorům se nestalo, že by „pro stromy neviděli les“ a na obor si skutečně posvětili. Proto jim přeji, aby kniha sklídila úspěch nejen u slovenské čtenářské obce, ale aby to světélko poznání dolétlo i k nám, kteří již slovenštinu pozvolna zapomínáme.

* Mgr. Olga Matějčková, studentka PGS, Katedra správní vědy, správního a finančního práva PrF MU v Brně